

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se urazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelju Dalmatinskog u Zadaru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 3. 4. i 5. marča nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Prelom između Amerike i Njemačke.

Zakon za naoružavanje trgovačkih lagja u Sjedinjenim Državama.

NEW-YORK, 4. Agencija Reuter: Izjutra rano članovi se Senata složiše, poslije vijecanja od osam sati, o zakonu za naoružavanje trgovačkih lagja, u tome da se odgodi stvar do 10 sati jutra, a da nijesu odredili rok za glasovanje zakona. Za rasprave ne izbiše na javu nikakve stranačke o-pispreve na izbijanju međunarodne krize.

I najizrazitiji pacifisti izjavili su da su gotovi pogoditi predsjedniku i njegovoj službenoj politici. Više je senatora izjavilo da bi odobravanje zakona značilo prije ili poslije rat, ali dodade, skoro bez izuzetka, da su spremni toj se situaciji prilagoditi.

NEW-YORK, 5. Radiotelegram predstavnika Wolff-Bureaua: Lansing je objavio službeno: Sjedinjene Države ne misle, da je Japan znao za njemačke planove, ni da bi u njima djelovao; izrekao je i vladino pouzdanje, da ni Meksik neće sudjelovati. Japansko je pokliskarstvo službeno izjavilo: Vlada u Tokiu neće ni pod kojim uvjetom uzimati u pretres njemački prijedlog; ona je nanovo uvjeralava, da će se Japan vjerno držati saveza sa Ententom i svoga prijateljstva sa Sjedinjenim Državama.

WASHINGTON, 5. Agencija Reuter javlja: Dana 4. marča popodne Senat se odgodio, a da nije glasovao o zakonu u pogledu naoružane neutralnosti, i to jer Senatov p slovni red, koji ne predviđa nikakvo ograničavanje rasprava, omogućio je šaci pacifista i prijateljima Njemačke da rasprave produže do podne, u koji čas sadašnje zasjedanje Senata po sebi svršava. Od 96 senatora, 83 potpisala su izjavu, koja se izriekom izriče za zakon, a žali što nije moguće zakon da prodre; 12 senatora nije htjelo da potp. se izjavu, dok jedan bijaše radi zdravlja izočan.

WASHINGTON, 5. Agencija Reuter. Vogjama u Senatu saopćeno je u ime Wilsona, da Predsjednik zasad neće ništa učiniti u pitanju o ratu s Njemačkom, prije nego kongres bude sazvan na posebnu sjednicu.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 23. Wolff-Bureau javlja: Daše su pod mornice opet potopile 21 parobrod, 10 jedrenjaca i 16 ribarskih lagja od ukupnih 91.000 nečistih tona.

Prigodom 700. obljetnice utemeljenja reda sv. Dominika.

Kulturna crtica, Prof. W. baron Ljubibratić.

U veleboj viziji, kakovu je mogao zamisliti samo Danteov genij prošet živom vjerom, ugleda pjesnik u četvrtom nebu, u onom Sunca, vijenac sjajućih se duša, koje su svojim žarom nadmašivale sjaj samoga sunca. I kao što je iz tog vijenca istupila duša Tome Akvinskoga, da opjeva i uzveliča život i rad Franje Asiškoga, tako poslije njega iz istoga vijenca iziđe duša Bonaventure, da pjesniku živim i vatrenim riječima u bitnim crtama predoči život i rad Dominika:

- 52 Zasljeva je sretna Kalahora, Pod okriljem mogućega štita, Gdje lav s lieve dol je, s desne gora.
- 55 Ona rođi kršćansivu čestita Ljubovnika, borioca sveta, Blaga svojim, vragom strahovita.
- 58 I tek duša bila mu začeta, Sjanu takom milošču, da mati Vidje kroz san budućnost djeteta.
- 61 A kada se, vjenčan s vjerom, vrati S krsnog zdenca, gdje ih rieč vezala, Da će drug se za druga starati;
- 64 Žena, koja njemu kumovala, Kol' njegova, tol' mu sljedbenikā Divna djela u snu upoznala.
- 67 A da slika odrazi prilika, Duh bi poslan, te mu ime dao, Ka' i bio, gospodnjem dvorniku.
- 70 Zvan bi Dinke; a tim o njem, kao O radiši biranom od kresta, E bi krslov gojio vrta.
- 73 I bi pravi tekič-dvornik kresta, Jer, što srce razga mu najprija, Bila ljubav k prvom svjetu kresta.

U neutralnim državama.

MADRID, 4. Vijest predstavnika Korrespondenz-Bureau: Romanow i ministar za javne radnje oprovrgnuše glas o prodaji španjolskih trgovačkih lagja Englezima.

STOCKHOLM, 4. Svenska-Telegram-Bureau javlja: Na zajedničkom glasovanju obiju Komora Parlamenta o troškovima za neutralnost, palo je 187 glasova za svotu od 10 milijuna, koju je druga komora odobrila, a samo 172 glasa za svotu od 30 milijuna koju je vlada tražila.

U talijanskoj Komori.

ZÜRICH, 4. U talijanskoj Komori iznova su dva zastupnika izjavila svoju zabrinutost radi nedovoljnosti domaće poljodjelske produkcije i prekomorskog uvoza, te su opomenuli vladu, da sebi predoči dokle sviže granice njene snage. Socijalist Drampolini razlaglašeglo poglavito o tome, da uspješni lijek nedovoljnoj aprovizaciji i to većem ugrožavanju gospodarske budućnosti Italije, nije ni zamisliti, ako se namah ne preinači talijanska ratna politika, da se što prije dogđe do mira. Vlada treba da mirnije shvaća svoju odgovornost; ona krivo tumači očajno mučanje narodā. Mora da se smetne tašti nacionalni ponos i, više manje, prikrivena pohlepa za osvajanjem. Pravi bi se patriotizam izrazio u pribavljanju mira.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 5. Glavni stan javlja, 4. marča: Sjeverno od Tigrisa neprijatelj se bavi utvrđivanjem naprama našim novim pozicijama. Na ostalim frontama nije nikakva promjena nastala.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 4. Izveštaj generalnog štaba, 3 marča. U svom odsječku Strume, od Belašice planine do Orfanskog zaliva, jaki neprijateljski odjelci sa mitraljezama i na mjesta podupiranim jakom artiljerijskom vatrom, otisnuše se naprijed, ali su ih naši stražarski odjelci svagdje odagnali.

Za narodnu prehranu.

BEČ, 3. Do cesarevoj inicijativi ustrojio se zajednički odbor za prehranu kao organ svih vojenih i civilnih vlasti koje sudjeluju u rješavanju pitanja o prehrani, a kojih će izveštivati i posredovati. Odboru je sijelo u Beču, a sastoji se od predstavnika svih odnosnih središnjih ureda. Za predsjedatelja imenovan je general Major Ottokar Landwehr. Odbor počimlje djelovati dana 5 marča.

BEČ, 3. Dogovori što su se zapodjeli jučer u ministarstvu unutarnjih posala radi naumljene pripomoćne akcije da se olakša življenje manje imućnim staležima, dokončali su se danas. Vijecanje se danas bavilo poglavito pitanjem o povišenju opskrbe pripomoći obiteljima pozvanika. Za rasprave pretrese lu se potanko želje, što su ih interesovane stranke iznijele. Ministar za zemaljsku obranu i ministar financije obečaše, da će biti uzete te želje, što više bude moguće, u obzir.

Spomenica austro-ugarske Vlade Sjedinjenim Državama.

BEČ, 5. Ministar izvanjskih posala predao je pokliskaru Sjedinjenih Država «aide memoire» koji kaže:

Austro-ugarska vlada rado je spremna da udovolji željama, izraženim u «aide memoire» američkog poslanstva od 18 februara, i da konačnom jasnom izjavom ukloni dvoumljenja o držanju Austrije-Ugarske pri ratovanju s podmornicama. Ali ona hoće ponajprije da u kratko prikaže način na koji ententine Vlasti postupaju ratujući po moru. Jer ovo njihovo postupanje sačinjava polaznu tačku pooštrenog podmorničkog ratovanja, što su Austrija-Ugarska i njeni saveznici zametnuli.

Austro-ugarska vlada podsjeća na to, da su ottrag nekoliko godina utvrgjeni u Londonu, meguju predstavnicima pomorskih vlasti pravni propisi, koji bijahu prikladni da pribave vrijednost načelu slobode mora i interesima neutralaca.

Dok su centralne vlasti odmah na početku rata izjavile, da će se držati londonske deklaracije, Engleska je najvažnije nije otređbe bacila na stranu, uvrstila je malo po malo u listinu kontrabande sve ono što ljudima treba za prehranu, udarila na obale Sjevernog Mora, koje su i za pomorsku trgovinu Austrije-Ugarske znamenita prolazna vrata, zapor koji naziva «blokodom», a to u svrhu da zapriječi izvoz onim putem.

Protuzakonitim sprečavanjem izvoza centralnih vlasti, mislila je Engleska zaustaviti život mnogobrojnih tvornica i radionica, koje obrtni i u velike razvijeni narodi u srcu Evrope bijahu podigli, i tako siliti njihove radnike na besposličenje i tijem ih dovesti do bune. I Italija kad se je pridružila skupini neprijateljā centralnih vlasti, ponajprije, povodeći se za primjerom svojih saveznika, proglasila je sve obale svog neprijatelja blokovanim.

Dreko dvije godine centralne su vlasti oklijevala, a tek nakon zrelog promišljanja smislile da uzvrte šilo za ognjilo, i da se naklope za neprijateljem na moru. Kao jedini zaraćenici koji bijahu sve moguće učinili, da obezbjede vrijednost ugovora i da zajamče neutralcima slobodu mora, teška srca su osjećali da je došao čas u koji morahu povrijediti tu slobodu, ali učinile taj korak da ispune prijeku dužnost prema svojim narodima, i uvjereni da je, na koncu, prikladan da pomogne slobodi mora da pobijedi. Izjave što su oni na 31 januara proglasili, bijahu samo prividno naperene protiv prava neutralaca, zaista one služe uspostavljanju tog prava, koje neprijatelji, kada bi pobijedili, za uvijek bi uništili. Tako podmornice koje opkoljuju engleske obale navješćuju da nije daleko dan kada će zastave svih država slobodno i mirno vijati po svim morima.

Ova će vijest, sva je nada, naći odjeka kod svih neutralnih država, a osobito će je shvatiti veliki američki narod, čiji najpozvaniji prestavnik, tijekom ovog rada, žeženim je riječima ustao za slobodu mora.

Ako narod i vlada Sjedinjenih Država budu imali pred očima da «blokada», koju je Engleska proglasila, na koncu je odregjena da podvrgne

Baš se 22. decembra 1916. navršilo 700 godina, što papa Honorije III. bijaše potvrdio red sv. Dominika. Ovaj za povijest čovječanstva preznemeniti dogagjaj prošao je, s obzirom na postojeće prilike, gotovo neopažen, pak ne će biti bez koristi, ako ovdje rećemo nekoliko riječi.

Red sv. Dominika oživio u katoličkoj crkvi novu jednu ideju. Ako ga se poredi s redom sv. Franje, koji je bio utemeljen gotovo u isto vrijeme, moramo priznati, da je od njega manje originalan, jer Dominikov red i historično i pravno pripada jednoj velikoj redovničkoj obitelji, koja već od prije postojala, biva onaj reguliranih kanonika po pravilima sv. Augustina. Kao red reguliranih kanonika bio je i potvrgjen od pape Honorija III., i kao takav još i danas je označen u konstitucijama: Pravila su Premonstata bila u prvom redu, od kojih su bile gotovo doslovno pozajmljene konstitucije reda sv. Dominika. Originalno i novo bijaše već s početka bistro i jasno izražen cilj i svrha reda, da se naime gojenjem bogoslovnih nauka brani vjera, a propovijedaanjem da se širi nauk crkveni. Prema ovoj svrsi bijahu i upriličena pravila reda, obaveze i prava pojedinih članova. U prvom je redu bila ukinita tako zvana stabilnost, biva dužnost članova da budu privezani uz jedan stanoviti samostan, a to je imalo za posljedicu, da je sav red morao stajati pod jedinom centralnom upravom. Siromaštvo pak, u očitoj opreci s redom sv. Franje, kod Dominikanaca je prosto srestivo, da se članovi uzmognu nesmetano posvetiti učenju i propovijedaanju, pak s toga mogaše poslije bule pape Siksta V., godine 1475., sa svim biti dokinuto, a da od toga red u svojoj bitnosti ništa ne pretrpi. Cilj, za kojim je red išao,

more njenom gospodstvu, i tijem da utemelji svoje nadgledništvo nad svima narodima, ide jedino za tim da skloni ove vlasti na častan mir i da zajamči svima narodima slobodu plovidbe i trgovanja po moru, tijem je riješeno pitanje na kojoj se strani nalazi pravica. Austro-ugarska vlada odgovarajući sada na pitanja njoj postavljena u «aide memoire» od 18 februara, hoće prvo da u kratko pretrese pitanje potopljenja neprijateljskih brodova, sa željom da ovom prigodom dokaže američkoj vladi, da se ona nepokolebivo, od sad kao i dosad, drži svojih obećanja, i pokaže svoje nastojanje da ukloni nesporazumljenja između Monarhije i Sjedinjenih Država, bistreći ona pitanja koja nastaju uslijed podmorničkog ratovanja, i koja su najvažnija, jer diraju u osjećaje čovječnosti.

I po njenom mišljenju, suština cijele stvari nazire se u tezi, koju je američka vlada iznijela, da se naime trgovačke lagje, osim slučajeva da pokušaju umaći ili odupirati se, ne smiju uništavati, a da se prije nije pobrinulo za sigurnost čeljadi što su na brodu. Iz zakona čovječstva, koje austro-ugarska vlada i washingtonski kabinet na jednaki način uzimlju sebi pravilom, može se povući općenitije načelo, da u vršenju prava, da se neprijateljske trgovačke lagje potopljaju, treba po mogućnosti paziti da se prištede ljudski životi. Ovom načelu može se zaraćenik samo tim odazivati, što će, prije nego izvrši svoje pravo, opomenuti lagju. U tome on može postupati na način, što je iznijela spomenuta teza vlade Sjedinjenih Država, a po kojemu zapovjednik ratne lagje opominje glavom lagju koju hoće da potopi; ili vlada zaraćene države može da izdade opomenu sa gunom snagom već prije odlaska lagje; ili naznakom, ako ona u djelo privede zamašne mjere radi pobijanja neprijateljske pomorske trgovine, može da se posluži jednom općom opomenom, koja bi bila odregjena za sve neprijateljske lagje, na koje se stvar odnosi. Da načelo, po kojemu se treba starati za sigurnost osoba koje su na brodu, trpi od izuzetaka, to je vlada Sjedinjenih Država sama priznala. Ali austro-ugarska je vlada sklona mišljenju, da je uništavanje bez prethodne opomene, dopušteno ne samo kad on lagja bježi ili kad se odupire. Do postojećem pravu, trgovačke ili druge privatne lagje, koje su u ratnoj službi, mogu se slobodno uništavati.

Austro-ugarska vlada ne treba da predoči slučaj, kad je zaraćenik rješavan od ma kojeg obzira na ljudski život, budući da je njegov protivnik potopio bez ikakve prethodne opomene neprijateljske trgovačke lagje, kako se to desilo u već više puta požaljenim slučajevima lagja «Electra», «Dubrovnik», «Zagreb» i drugih. U tom pogledu, a premda je imala neosporivo pravo, nije nikad vratila šilo za ognjilo. Koliko rat traje, austro-ugarske ratne lagje nijesu ni ciglu jednu neprijateljsku ratnu lagju potopile bez prethodne opomene, sve i da je općenita bila. I u slučajevima, gdje sami putnici ne će da se prekrcaju u čamce, austro-ugarska vlada drži da je uništavanje opomenute lagje dopušteno, i bez spasavanja čeljadi što su na brodu; da nije tako, svaki bi putnik mogao po svojoj volji osujećivati zaraćenicima da vrše pravo potopljenja.

imao je kao posljedicu, da je učevna osnova bila osobitim propisima utvrgjena,

Budući da u tijesnim granicama jednog podliska nije nikako moguće iznijeti povijest reda, upozorit ćemo samo na najvažnije i najbitnije prilike.

Na polju teološke znanosti red sv. Dominika prokrci nove staze. Između svih učitelja odvajaju Alberto Veliki i njegov još veći učenik Toma Akvinski. Prvi je uveo u krug teologije Aristotelovu filozofiju u cijelom njezinom opsegu, a drugi je na udarenoj podlozi sagrađio na najsavršeniji način sistematsku zgradu teologije.

U titanskom radu da se uskrisi stara klasična civilizacija, kojoj su svrsi bile upravljene sve tendence srednjovječne Evrope, zauzimalje prvo mjesto Aristotelova filozofija. Raširenjem grčke kulture njegova nauka pređe na Istok, gdje je prihvatila Sirijci. Ali se domala dogodi, da je Aristotel morao posve uzmaknuti pred Platonom, što odgovaraše razvoju filozofije pod kraj staroga vijeka. Sirijci većinom pristadoše uz Platona, a njihovi umnici Porfir, Jamblih i drugi bili su novoplatonci. Nego baš su ovi učevnjaci u grčkom svijetu podržavali živu tradiciju Aristotela i bili poznati kao njegovi komentatori. Porfirije, Jamblih, Proko, a otkad je Carigrad postao središtem kulturnog života, Fotije, osobito se zauzimali za Aristotelovu nauku, dok od kasnijih grčkih pisaca, koji su se njom bavili treba spomenuti Mihajla Psel, čiji pregled Aristotelove logike bude pod naslovom «Summulae logicae» na latinski preveđen od Petra Hispanus.

(Slijedi).

Obveza, da se lagja ima opomenuti neposredno prije nego se potopi, može, u stanovitim prilikama, naškoditi opravdanim interesima zaraćenika. Bolje dakle odgovara načelima čovjštva, ako se opomenom, koja se na vrijeme izdade, osobe odvrate da se ne poslužu ugrožavanjem lagjama.

Unatoč detaljnom uvažavanju svih pravnih pitanja, što se na stvar odnose, austro-ugarska vlada nije se mogla o tome uvjeriti: da pripadnici neutralnih država imaju pravo, da putuju na neprijateljskim lagjama bez ometanja. Načelo da neutralci i za vrijeme rata uživaju koristi slobode na moru, vrijedi jedino za neutralne lagje, ali ne za neutralne osobe na neprijateljskim lagjama, jer su zaraćenici u pravu da presijeku neprijateljev saobraćaj po moru. Kad raspoložu za nužnim ratnim sredstvima, oni mogu da zabrane neprijateljskim trgovačkim lagjama da putuju morem, jer da će ih inače namah potopiti, a to ako tu svoju namjeru unaprijed objave, da svako, bio neprijatelj, bio neutralac, mogne da ukloni svaku opasnost sa svog života. Kad bi pak nastala sumnja o opravdanosti takog postupanja, te bi protivnik zaprijetio na primjer odmazdom, to bi jedna stvar bila, koju bi jedino zaraćenici imali da riješe.

Austro-ugarska vlada smije se nadati, da se washingtonski kabinet slaže sa gornjim, a po njemnom uvjerenju, neopovrim razlaganjima; pobijanje njihove ispravnosti dovelo bi bez sumnje do toga, da bi neutralcima bilo slobodno — što doista ne odgovara nazoru vlade Sjedinjenih Država — uplitati se u vojne operacije zaraćenika. Osim toga otvorila bi se širom vrata najtežim zlim upotrebama, kad bi se jednog zaraćenika prinudilo, da položi oružje, pred svakim neutralcem koji je izvolio da se posluži jednim neprijateljskim brodom da putuje radi svoga posla ili zabave. Nije se nikad ni najmanje o tome posumnjalo, da pripadnici neutralne države moraju da sami podnose svu štetu što su pretrpjeli stupivši na kopnu na zemljište, na kojemu se ratne operacije razvijaju. Očevidno nema razloga nikakvog da za pomorski rat imaju da vrijede druga pravila, tim više što se na drugoj mirovnoj konferenciji izrazila želja, da bi se pravo, što vrijedi za rat na kopnu, primijenilo i na pomorski rat. Austro-ugarska smije dakle konstatovati da se ona, baš što se tiče zaštite neutralaca od opasnosti po njihov život, u glavnome slaže sa vladom Sjedinjenih Država — kako pod stajalište zauzimao washingtonski kabinet naprama pojedinim pitanjima što se ovdje izniže.

Ona se pak nije zadovoljavala tim, da tokom današnjega rata privodi u djelo to svoje shvaćanje stvari, već je posla i preko toga, te je svoje držanje najbrižnije prilagođivala teži washingtonskog kabineta, sve i da je njeno obećanje glasilo samo da se ona «može u glavnome odazivati» nazoru vlade Sjedinjenih Država. Austro-ugarska bi vlada bila osobito zadovoljna i veselilo bi je, kad bi se washingtonski kabinet sklonuo, da je podupre u njenom nastojanju — koji potječe od najživljeg čovjekoljublja — te zgodnim uputama i opomenama svojim štencima, očuvala američke državljane od svake opasnosti na moru.

Što se pak tiče okružne neutralne note od 10. februara 1916. upogled postupanja sa oružanim neprijateljskim trgovačkim lagjama, to je austro-ugarska vlada mnijenja, da naoružavanje trgovačkih lagja, pa bilo samo za obranu, nije u modernom megunarodnom pravu osnovano. Ratna je lagja dužna mirno susretati neprijateljsku trgovačku lagju, ona je mora ustaviti, pregledati njene dokumente i drugo. Ispunjavanje ovih dužnosti znači, a i po sebi se razumije, da je ratna lagja potpuno uvjerena, da je trgovačka sa mirnim namjerama susreće; dok, kad je trgovačka lagja naoružana, to uvjerenje više ne postoji. Uostalom — kako je već dokazano — trgovačke lagje su entiteta h vlasti opskrbljene topovima za napadanje. Bilo bi zaista ne poznavati dužnosti čovjštva, kad bi se posedi ratne legije naredilo da se predate neprijateljskom oružju, a da mu se ne odupre. Nema te države, koja će dužnosti čovjštva protiv pozvanih branilaca domovine manje uvažiti, nego li dužnosti prema pripadnicima stranih vlasti.

S toga austro-ugarska bi vlada mogla polaziti s toga, da se njeno obećanje ne proteže već unaprijed na naoružane trgovačke lagje, koje se one imaju smatrati kao gusarske lagje, koje se slobodno smiju uništavati. Do općem megunarodnom pravu ne bijaše nikad dopušteno, da se trgovačke lagje protivne ratnim lagjama koje vrše pravo pljenidbe; pa i sve i da se ovo pravilo može dokazati, tim se još ne bi obrazložilo, da se lagje smiju opskrbljivati oružjem. Potpuni preokret u pomorskom ratovanju, koji je nastao od naoružavanja trgovačkih lagja, ne može da odgovara namjerama onih, koji se trude, da u pomorskom ratu pribave vrijednost načelima čovjštva. Ipak austro-ugarska se vlada i u tom pitanju držala svog obećanja; ona je neutralce na vrijeme opominjala, da ne povjere svoj život i svoju robu naoružanoj lagji. Osim toga naredila je austro-ugarskim lagjama, da čak i kad naiđu na naoružane trgovačke lagje, paze koliko im je moguće da dadu opomenu i na spasavanje čeljadi. Tvrdnja američkog poklarsarstva, da su austro-ugarske podmornice potopile bez prethodne opomene engleske parobrode «Deconda» i «Wells Prince», osniva se na pomjetnji. U potopljivanju tih parobroda, austro-ugarske ratne lagje uopće nijesu učestvovala.

Na isti način austro-ugarska je vlada i u svojoj izjavi 3. januara 1917 izdala neutralcima opomenu, određivši primjerene rok; pače čitava ta njena izjava u svojoj bitnosti nije drugo ništa, nego opomena u kojoj se kaže, neka nikakva trgovačka lagja ne zaplovi područjem, koje je u izjavi tačno naznačeno. Dored toga austro-ugarske su lagje dobile nalog, da po mogućnosti i u tim područjima opominju trgovačke lagje na koje naiđu i da im spase posadu i putnike. Austro-ugarskoj vladi stiglo je mnogo vijesti, po kojima su bila spašena momčad i putnici sa lagja uništenih u tim područjima. Za eventualne gubitke ljudskih života, koji bi se mogli desiti za uništavanje naoružanih ili u blokovanim područjima zatečenih lagja, austro-ugarska vlada ne preuzimlje nikakve odgovornosti. Inače austro-ugarske podmornice rade

jedino u Jadranskom i u Sredozemnom Moru; radi čega nije se bojati da će američki interesi štetovati od austro-ugarskih lagja. Blokada pomorskog područja, kako je naznačeno u izjavi 31. januara, ne ide za tim, da se ljudski životi uništavaju ili tek ugrožavaju; pored višeg cilja da se skraćivanjem rata uštede čovjštva dalje nevolje, blokada je odregjena samo za to, da Englesku i njene saveznike, koji ustavljaju pomorski saobraćaj neutralaca sa središnjim vlastima, a da nijesu udarili pravomoćnu blokadu, na isti način osamimo, te tim ih pritiskom sklonimo na mir, koji bude jamčiti da će trajati. Austrija-ugarska je uvjerena da je odredila sve što treba, kako će izbjegavati gubitak ljudi; ona bi sa blokadom zapadnih vlasti najsigurnije i najbrže postigla žugjeni cilj, kad u onim morskim područjima ne bi niko zaglavio i niko se našao u opasnosti.

Drukupljajući svoja razlaganja, austro-ugarska vlada može konstatovati, da ono što je obećala washingtonskom kabinetu u slučaju parobroda «Ancona», pa u slučaju parobroda «Persia» ponovila, nije ni ukulnula ni ograničila svojim izjavama 10. februara 1916. i 3. januara 1917. U granicama tog obećanja ona će, skupa sa svojim saveznicima, i unaprijed pošto pota nastojati, da se narodima na zemlji čim prije iznova udijele blagodati mira.

Ako pak idući za tim ciljem, koji uživa, kako joj poznato, punu simpatiju washingtonskog kabineta, bude prinuđena da sprečava i neutralnu plovidbu u stanovitim morskim područjima, to bi ona, da opravdava tu mjeru, naglasila, ne baš toliko držanje protivnikova, koje joj niipošto ne izgleda dostojnim oponašanja, koliko to što je Austrija Ugarsku primorala da se brani upornost i pakost neprijatelja koji misle jedino na uništavanje, a za koje nema u povijesti značajnijeg primjera.

Kao što se austrijsko-ugarska vlada ponosi sviješću, da borba, koju vodi ne služi samo očuvanju njenih životnih interesa, nego i ostvarivanju ideje o jednakosti prava svih država, to joj je vrlo do toga — u ovoj posljednjoj i najtežoj fazi rata, koja, kako sama najdublje žali, zahtijeva žrtava i od prijatelja — da riječi i djelom pokazuje, kako i nju predvode načela čovjštva, na isti način kao i dužnost da se poštuje dostojanstvo i interesi neutralnih naroda.

Naši Dopisi

Duba kod Trpnja 20 februara.

(Uljarski tečaj). Drošle je sedmice naš vriedni učitelj poljodjelstva gosp. Marko Marčić držao u Dubi uljarski tečaj, kojemu učestvovala 15 poljodjelaca iz Dube i okolice. Učesnici su primili besplatno po jedan potpuni alat i pripomoć u novcu.

Vrijeme je pogodovalo tako, da se cijelu sedmicu moglo raditi u polju. Učesnici su se vježbali u navrćanju maslina, sadnji, gnojenju i klastrenju stabala. Oklašteno je preko šezdeset većinom starih stabala, i to sve uz put, od sela do mora, tako da su na ogled svakom prolazniku, koji s mora dolazi u selo. Ovaj je tečaj bio vrlo potrebit, jer malo će koje selo u pokrajini imati toliko stabala maslina kao Duba, a ovo zadnjih godina stabla su bila posve zapuštena. Zo, no pokazivanje, učena riječ i blagi postupak gosp. Marčića postigao je potpuno svoj cilj. Učesnici u se na tečaju dobro uvježbali i lijepo shvatili svaku radnju oko maslina, te sa ushićenjem svaku poduku slušali i svaku radnju izvršili.

Nadati se, da će marljivi dubski poljodjelci, na temelju ovako stečenog iskustva, sve svoje maslinjake postepeno uregijvati, e Bože daj, da na obnovljenim dubskim maslinjacima postavi što čvršće svoj temelj buduća uljarska zadruga, za održavanje koje i do sada se gosp. Marčić toliko zauzimao.

Sinj, 27 veljače.

(Odklivanje sinjskog načelnika). Danas je u općinskom vijeću predano Drevišnje odklivanje: viteški križ Franje Josipa I. našem vriednom načelniku Stjepanu vitezcu Čelmiću.

Osim općinske uprave i vijeća, bile su zastupane sve ovdajšnje crkvene i građanske vlasti, a pozvanog načelnika općine vrličke Josu vitez Kulišića, koji radi zdravlja nije mogao doći, zastupao je c. k. kotarski školski nadzornik Juraj Tripalo.

U krasno okićenoj općinskoj vijećnici, uz silu državnih i hrvatskih zastava, isticala se slika Njegovog Veličanstva.

Kad su uprava, članovi vijeća i pozvanici zauzeli svoja mjesta, diže se c. k. kotarski poglavar Monass da odklivanu preda Drevišnje odličje. U prigodnom govoru orisao je u kratko srčanost, samoprijegor naše herojske vojske, kojemu odgovara onaj pučanstva cijele monarhije. Osvrnuo se ne samo na junaštva sinova sinjske krajine, već je istaknuo i požrtvovnost onih, koji su doma, te ispunjavaju svoje podaničke dužnosti pod upravom vriednog načelnika Čelmića. Stalan u konačnu pobjedu našeg nepredobivog oružja, spominje očinsku brigu i pravednost Njegovog Veličanstva, koje poznavajući zasluge načelnika Čelmića udostojalo se je da ga nagradi svojim odličjem. Zelen načelniku dugotrajni rad na dobro države i sinjske krajine, pozvao je prisutne da uskliknu po tri puta «živo» Njegovu Veličanstvu. Zatim natakne viteški red na prvi načelniku, kojemu svi kliknuše «živo».

Načelnik Čelmić, duboko ganut, zahvalio je kotarskom poglavaru, kao predstavniku vlasti Njegovog Veličanstva, sinovskim počitanjem i zahvalnošću, na udijeljeno odličje; izjavi da je spreman i na dalnji rad za dobro države i svog pučanstva te završio kličući: «Da Bog požive Njegovog Apostolskog Veličanstva cesara i kralja Karla I.: na što se svi jednoglrcne odazvahu».

Nadzornik Tripalo čestitao je svečaru u ime viteza Kulišića i vrličke općine, a prvi općinski prisjednik Dr. Frano Marović na ime općinske uprave i vijeća; našto je načelnik Čelmić svim ljubezno odvratio.

Novigrad, 28 veljače.

(Zabava opće pučke škole u Novigradu). Da proslavi stupanje na prijestolje N. V. Cesara i Kralja Karla I. opća pučka škola, pod upravom nadomjensnog nadučitelja g. Jerka Defilipis-a priredila je veoma lijepu zabavu, koja se je sastojala u pjevanju, tamluranju i predstavljanju kratkih, za djecu veoma zgodnih, komada raznih auktora. Da stvar što ljepše ispadne stvoren je posebni Odbor: predsjednik opć. načelnik, gosp. Sime Oštrić, podpredsjednik pom. kapetan g. Ante Kamenarović, a počasni predsjednik bivši velezaslužni načelnik gosp. Grgur Oštrić.

Uprava Seoske Blagajne blagohotno je i bezplatno ustupila svoju stranu dvoranu. Vješte ruke gosp. Rajačića, učitelja iz Islama-Grčkog i gosp. Dragutina Arkulina, opć. tajnika, bojadisale su razne predmete, potrebite za ukras pozornice, a članovi Odbora nijesu žalili rada ni truda, da dvorana što ljepše i elegantnije bude urešena, što im je zbilja, po općem priznanju za rukom pošlo.

Zabava je bila dne 28. siječnja; ali pošto tog dana, zbog silne mečave i velike studeni, izuzev časnu gospodu jednog č. i k. ratnog broda skoro nitko izvana nije mogao na nju prispijeti. Odbor, da udovolji općoj želji, ponovno je priredio zabavu sa istim programom, i to na zadnji dan poklada.

Obadva puta cijeli je program bio preko očekivanja u potpunom redu i tačnošću izveden. Lijepi prolog, prigodno sastavljen od istog gosp. Defilipis-a, odvažno, jakim izgovorom, naravnošću u kretanju izrekao je učesnik N. Gvardiol. Otmeno publici na osobiti način svidjale su se «Drve gaće» (od prof. A. Krietić-a), u kojima je učesnik J. Oštrić posvema dražesno igrao ulogu maloga lvice. Živahno prikazali su: učesnik S. Andjelić i učesnica I. Mikecin «Božje Oko» (od Prof. V. Nazor-a); a učesnici: M. Bradić, I. Mikecin, J. Oštrić, A. Anzulović, i učesnici: A. Oštrić, J. Daštović, M. Oštrić «Dječje želje» (od Prof. A. Krietić-a). Veselost i živo pljeskanje izazvali su učesnici: J. Narandžić i V. Radošević u šaljivoj igri «Ciganin hvali svoga konja».

Tačno igranje na tamburama i pjevanje još i više je doprinijelo ugodnom raspoloženju prisutnika, a osobito povlagaanje izazvalo je dvoglasno pjevanje poznate finale opere «Zrinski» «U boj u boj» i himne društva sv. Cirila i Metoda «Krasna zemljo Istro mila».

I gospogja F. Dahl, diletantica u pjevanju htjede, aktivno da sudjeluje plemenitoj rodoljubnoj zabavi. Uz pratnju glasovira, čuvstveno i ugodnim sopranom ispjevala je nekoliko biranih komada, a sa osobitom gracijom Vilharevu «Rasti ružo» uz pratnju tamburica i glasovira. Nagrada njezinom sjajnom uspjehu bilo je dugo povlagaanje publike. Gospodju Dahl u dva glazbena komada vješto je pratilo d.n. Jure Dešpalj (bariton), a buru pak aplauza izazvao je on sa «prosjakom»; on je ovu dobro poznatu Čurkovićevu popjevku višekrat ponovio i uprav majstorskim kretanjima popratio: a usput i znatnu svotu sakupio, kojoj je on velikodušno, sa svoje strane, još iznos od kr. 20 pridodao.

Zabava je svršila sa živom slikom. Na pozornici, usred zastava, cvijećem i zelenilom okićena, veličanstveno se dizala krasna slika mladog Vladara. Učenica I. Gvardiol, odjevena u starinskoj novigradskoj nošnji, polagala je lovor vijenac pred sliku, pred kojom u raznim pozama, zgodno namještena, nepomična kom mramor, stajala je do sada i brojna grupa, providjena mrežama, vršama i drugim znakovima obrta, kojim se pučanstvo ove općine bavi.

Dok je g. Arkulin pravio bengaličnu rasvjetu, pjevala se uz pratnju tamburica i glasovira pjesma «Na krlu» (prigodni sastavak i glazba g. J. Defilipis-a). Nakon žive slike pjevana je Carevka, sa oduševljenim klicanjem Njegovu Veličanstvu.

Na poklade, poslije zabave, gospogja A. Oštrić, supruga g. načelnika, ugodno je djecu iznenadila s lijepim darom, kruha i slatkiša, a to je u njihovim nježnim srcima pobudilo veliku radost.

Da je Novigrad imao sreću vidjeti i učestvovati ovako rijetkoj i uprav gradskoj zabavi, najveća i najglavnija je zasluga g. J. Defilipis-a; ali je imao i veliku moralnu zadovoljštinu, jer je njegovo nastojanje okrunjeno najkrasnijim uspjehom i sveopćim priznanjem.

Svake hvale dostojna je revnost i rad gg. članova Odbora, kao i gospogja: S. Arkulin i A. Kamenarović. Posljednja i ako inostranka i po nešto pomerećena zdravlja, ipak dragovoljno se je odazvala pozivu Odbora, u kojem joj je bilo povjerenje počasno mjesto blagajnice, a dotične je posle s osobitim marom svršila.

Dihod prve zabave, namijenjen na korist siročadi i udova palih vojnika općine novigradske, bio je uprav sjajan, naime kr. 2475.—

Osim spomenutog iznosa, dopriniješe napose N. P. namjesnik M. grof Attems kr. 50 — Grofica T. Thun Hohenstein 20 — Josip Tebaldi (Smilčić) 20 — Vice Admiral H. Zaccaria 10 — Vladimir vit. Desnica 10 — Jere Ivanković 10 — Petar Janković 10 — Milan Urukalo, opć. načelnik (Obrovac) 10 — Dr. Božo Perčić 10 — Sergije Urukalo 10 — prof. Zakarija, c. k. kot. škol. nadzornik 10 — Kapitan Martha 10 — Ivo Mikulić, posjednik 10 — Artur Kopani 10 — Obitelj Jurčev (Smilčić) 10 — N. N. 10 — Mate Veršić 10 — Vicko Buterlin 10 — Don Niko Sirotković 4 — Joso Oštrić 4 — Josip Delarić 2 — Niko Magaš 2 — Ukupno kr. 252 — Na pokladnju zabavu sabrano kr. 489 — Prigodom zabave 28 siječnja kr. 2475 — Ukupno kr. 3214.

DALMATINSKE VIJESTI

Povratak N. P. gosp. Namjesnika. Za uregjenje obalnog ribanja u Dalmaciji.

Danas u 11 sati prije počne povratno se iz Beča u Zadar preuzvišeni gosp. Namjesnik grof Attems. U njegovoj pratnji došao je c. i k. fregatni kapetan vitez von Polzer, dodijeljen voj. kancelariji N. V. Cesara i Kralja, koji je, po Previšenjem nalogu, došao amo da što hitnije u nas uređi obalno ribanje, na način da se olakoti prehranjivanje naroda u Dalmaciji.

N. P. Namjesnik grof Attems počasni građanin Silbe.

Općinsko Vijeće u Silbi imenovalo je Nj. P. gosp. Namjesnika grofa Attemsa počasnim građaninom.

Imenovanje mu je saopćeno ovim telegramom:

Njegovoj Preuzvišenosti gospodinu Mariju grofu Attemsu, Namjesniku, Zadar.

Vršeć ugodni nalog, pođat mi od općinskog vijeća, čast mi je obavijestiti Vašu preuzvišenost, da Vas je ono u priznanje požrtvovnog zauzimanja i providjenja oko o. skrbe naroda životnim namirnicama u današnjim teškim prilikama, imenovalo počasnim građaninom ove općine.

Brnetić načelnik općine Silba.

Ratna imenovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo imenovati (rangom od 1. februara 1917)

potpukovnikom majora Josipa Bertholda, od 37. dom. puk.

majorom kapet. Ivana pl. Pellegrini, od 23. dom. puk.

poručnicima, poruč. Karla Becka, od 23. dom. puk., Huga Schmidta, Rudolfa Vyčitala od 37. dom. puk.

poručnicima, zastavn. Josipa Zahradecy, Jaroslava Simona, Spira Ivaniševića, Josipa Zlatara, Stjepana Ivančevića i Nika Knežića, od 37. dom. puk.

Privatni poštanski paketni promet sa vojskom na bojnopolju.

Privatni je poštanski paketni promet sa vojskom na bojnopolju, pođ već poznatim uvjetima, sada pripušten jedino u saobraćaju sa niže navedenim poljskim odnosno numeriranim etapnim poštanskim uredima:

2, 4, 5, 11, 24, 26, 33, 37, 39, 47, 49, 51, 53, 55, 61, 63, 76, 79, 88, 95, 103, 117, 120, 131, 138, 142, 144, 145, 147, 150, 153, 161, 165, 166, 167, 170, 171, 175, 176, 177, 178, 180, 183, 184, 185, 187, 188, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 209, 212, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 230, 232, 234, 235, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 250, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 302, 304, 305, 307, 316, 317, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 439, 440, 443, 444, 445, 446, 500, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 519, 521, 522, 525, 600, 602, 605, 608, 611, 612, 613, 616, 618, 620, 625, 631, 632, 634, 635, 636, 639, 640, 642, 644, 647, 648, 649, 650, Marinefeldpostamt Pola.

Osim toga taj je promet pripušten i u saobraćaju sa poljskim odnosno etapnim poštanskim uredima, koji pored glavnog arapskog broja nose kakav dođatak u obliku rimske brojke ili slova alfabeta kao n. pr. Feldpostamt 5/III. ili Feldpostamt 76/r, ali to jedino pod uvjet, da je glavni arapski broj otvoren za taj promet.

Svi ostali poljski odnosno numerirani etapni poštanski uređi ne navedeni u ovoj okružnici zatvoreni su do daljnje objave za taj promet.

Privatni poljski poštanski paketni promet sa etapnim poštanskim uredima označenim imenom kojeg mjesta u zaposjednutim područjima Poljske, Srbije, Crnogore, Albanije pripušten je:

a) za sve takove etapne poštanske urede u Poljskoj;

b) za ta'ove etapne poštanske urede u Srbiji, Crnojgori i Albaniji izim etapnih poštanskih ureda Bogatić, Krupanji, Loznica, Mionica, (Mladenovac, Rača, Slepak, Sopot, Umka i Zabrčje u Srbiji te Danilovgrad, Rijeka i Ulcinj u Crnojgori, za koje taj promet ostaje i nadalje zatvoren.

Za poljske poštanske urede 11, 39, 51, 199, 239 i 516 dozvoljeno je predavati privatne pakete svaki dan a za ostale poljske odn. etapne poštanske urede samo ponedjeljkom, utorkom i srijedom.

Od sad unaprijed privatni poljski paketni promet za poljske poštanske urede 39 i 516 pripušten je pođ jednakim uvjetima kao za poljske pošt. urede 11, 51, 199 i 239 t. j. njihove je primanje dozvoljeno svaki dan, a popratnice i paketi imaju se prosljijevati izravno na opredjeliste.

Osim toga od poljskih pošt. ureda 39, 46, 115, 124, 168, 211, 247, 261, 264, 299, 344, 346, 348, 377, 394, 411, 430, 441, 442, 516, 518 i 520, mogu stizati pošt. uredima poljski poštanski paketi do najviše težine od 5 kg. isto kao i od poljskih pošt. ureda 11, 51 i 239.

Poštanske vijesti.

Privatni poljski poštanski paketni promet, osim sa poljskim poštanskim uredima u zađnjem popisu već objelodanjenim, pripušten je još i u saobraćaju sa ovim poljskim poštanskim uredima: 46, 115, 124, 168, 211, 247, 261, 264, 299, 344, 346, 348, 377, 394, 411, 430, 518 i 520.

Poštanske štedionice u Dalmaciji.

U Dalmaciji je u poštanske štedionice položeno prošlog mjeseca februara u štedioničadi od: kruna 168.753.70, a povraćeno kruna 85.956.69. U promet čekima položeno je kruna 6.770.898.06, a isplaćeno kruna 2.866.669.40.

Dobrotvorno društvo hrvatskih gospogja u Zadru.

Dobrotvorno je društvo hrvatskih gospogja u Zadru primilo od uprave peterorazredne ženske pučke škole u Zadru: 683.04 kr. kao čist prihod zabave koja je 18. i 20. veljače bila u bolnici Crvenog Krsta. I ovim putem odbor na novo zahvaljuje uglednoj upravi i zauzetom učiteljskom zboru one škole.

Na počast uspomene pok. đr. Antuna Gijvoje biskupa splitskoga, društvo je primilo od gg. profesora centralnog bogoslovnog sjemeništa: đr. A. Katalinića, đr. N. Tabulov-Truta, đr. I. Kasandrića, đr. I. Butkovića i đr. J. Parača po 10 kr. ukupna 50 kr. — đr. Petar Miličić da počasti uspomenu pok. g. e. Luce Perčić kr. 2.

Akcija invalide, 23.

Po 20

rich Graf T.

(Marie We

Wucherer

— po 10

jalka austr

čina Janjin

Rab, općin

Kučice-Pril

meone Pal

dar, c. k. ko

Paskievic

predstojnik

Prag, Bisku

c. k. bilježn

Virgil Peric

Deutschma

Turijac, Dr

miacussich

Prag, Prof.

popisima u

Luneč

Petz, con n

Luogoteneš

gotenezlaj

e concosen

sup. distret

defunta, ai

časni
je Nj. P.
n gragja-
ogramom:
ku, Zadar.
općinskog
zvišenost,
auzimanja
m namir-
menovalo
e Silba.
elicanstvo
(7)
holda, od
od 23.
od 23.
la od 37.
ecky, Ja-
Zlatara,
om. puk.
vojskom
a vojskom
ma, sada
aveđenim
ošanskim
3, 55, 61,
142, 144,
171, 175,
191, 192,
209, 212,
230, 232,
249, 250,
267, 268,
280, 281,
291, 292,
307, 316,
338, 339,
361, 362,
373, 374,
387, 388,
400, 401,
413, 414,
424, 425,
437, 439,
511, 512,
602, 605,
632, 634,
650, Ma-
saobra-
skim ure-
se kakav
alfabeta
amt 76/r,
bski broj
ni etapni
žnični za-
omet sa
enom ko-
ijske, Sr-
urede u
u Srbiji,
h ureda
denovac,
ji te Da-
koje taj
51, 199,
e pakete
poštan-
rijedom.
anski pa-
39 i 516
a poljske
e prima-
eti imaju
46, 115,
348, 377,
gu stizati
najviše
st. ureda
met, osim
a popisu
obračaju
115, 124,
377, 394,
iji.
ke polo-
eki odio:
16'69. U
898'06, a
pogja
spogja u
ske puč-
o zabave
Krstaj-
uglednoj
škole.
Gljivoje
gg. pro-
dr A.
sandrića,
ukupna
enu pok.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide, 23. popis prinosa.

Po 20 K: Trg-obrt. komora Split, N. P. Friedrich Graf Toggental, c. k. namjesnik Inomest, Gräfin Marie Westphalen Heb, k. u. k. FMLt. Freiherr von Wucherer Mostar, Fr. Žiška vit. od Trocnova Zadar; — po 10 K: Filijalka austro-ug. banke Split, Filijalka austro-ug. banke Zadar, općina Imotski, općina Janjina, općina Komiža, općina Prčanj, općina Rab, općina Split, Pučka Blagajna za šted. i zajm. Kućice-Priko, Venceslav Perlini Zadar, Prof. Dr. Simone Palčić Zadar, Prof. Dr. Ernesto Perich Zadar, c. k. kot. pogl. Bedrich Porkert Nové Město, Prvsi. Paskievic-Čikara Zagreb, Sokrat Petrović-Petraki, okr. predstojnik Mostar, Leop. Prusa, c. k. namjes. savj. Prag, Biskup Vicko Palunko Split, Vlad. Pappafava, c. k. bilježnik Zadar, Don Jak. Parač Zadar, Mons. Virgil Perić, nar. zastupnik Zadar; — po 5 K: Gius. Deutschmann, c. k. kot. povj. Zadar, Ot. Jos. Delić Turjaci, Don Nik. Delić Grabovac, Prof. Pietro Domiacussich Zadar, Karel Dostrašil, c. k. namj. savj. Prag, Prof. Jak. Eškinja Dubrovnik, — Sa prijašnjim popisima ukupno K 23.335'78.

Funebrni.

Lunedì ebbero luogo i funerali della sig.ra Adele Petz, con numerosa partecipazione di funzionari della Luogotenenza, specie del dipartimento sanitario luogotenenziale, nonché d'impiegati postali e di amici e conoscenti del marito, del figlio Dr. Emilio, medico sup. distrett. e degli altri congiunti della compianta defunta, ai quali inviamo le nostre condoglianze più vive.

Potres.

Pišu nam iz Slanoga, 22. Središte jutrošnjega potresa, koji je u Dubrovniku došta štete nanio, regbi da je bilo baš ovdje, u Slanome. Huka i lomljiva bila baš nečuvana; stabla se prigibahu skoro do zemlje a niz brdo se ogromne stijene skotrljaše. Kuće su oštećene sve do jedne; negdje pali dimjaci, negdje štopovi; na zidovima velike pukotine; franjevačka crkva raspukla se koliko je god duga; manastirske prostorije, sobe, hodnici, sve se raspuklo u svoj debljini zida. Mnogo postradaše i sela Mravinje i Trnova; onamo će sutra krenuti odjeljak četa, da bude na ruku ovim bijednicima, da im popravi krovove i pruži prvu pomoć. Hrabro momečad već pohita i u naše Slano, te pod zapovjedništvom dičnoga gosp. natporučnika Markovića, koji brizno i bratskom ljubavlju nadzire njihov rad, već se nešto i ovim nevoljnicima pomoglo. Bog ga nagradio. Popodne opet se zatrese, ali potres kudikamo slabiji od jutrošnjega.

Crveni Krst.

Milić don Ivo župnik u Murvici, mjesto čestitaka prigodom podjeljenja zlatnog krsta za zasluge s krunom c. k. natporuč. od zem. žand. zap. br. 9 Emilu Kasparowiczu kr. 2.

Pišu nam iz Kistanja, 2. marča.

Nastojanjem i marljivošću momčadi oružničke postaje u Kistanjam sakupilo se od 1. juna 1915 do 28 februara 1917 od osoba koje primaju vojnu pomoć i od gosp. trgovaca i posjednika varoša Kistanja za Crveni Krst 9.964 kruna i 44 pare, koji je iznos bio poslat preko predpostavljenih starješina na odregjeno mjesto.

Prigodom odlikovanja gosp. oruž. stražmeštra Jerka Paveškovića u Kolašcu sa srebrenim križom za zasluge s krunom dne 1. ožujka 1917 uobilješe za Crveni Krst: (M. Castrapelli c. k. sudac, poglavica c. k. suđa kr. 10 — Simon Parač c. k. kotarski sudac kr. 10 — Dr. Jovo Tauzović općinski liječnik kr. 20 — Zvezdan Čulić općinski upravitelj kr. 55 — Mate Barbarus oruž. poštovogva u Kistanjam kr. 10 — Jerko Pavešković oruž. poštovogva u Kolašcu kr. 10 — Josip Delaš oruž. podstražmeštar u Kistanjam kr. 10 — Božo Cuca oruž. podstražmeštar u Kistanjam kr. 15 — Simon Kraljev oruž. podstražmeštar u Kistanjam kr. 15 — Ivan Čokulić oruž. podstražmeštar u Kolašcu kr. 15 — Karlo Bureš oruž. podstražmeštar u Kolašcu kr. 10 — Viktor Bošković c. k. sudski kancelist u Kistanjam kr. 10 — Ivan Pođivin c. k. kotarski nadšumar kr. 10 — Dušan Martić veleposjednik kr. 30 — Pava Vujasinović mesar kr. 30 — Jovan Grulović (Zekonja) težak kr. 40 — Vedova Jurinić domaćica kr. 5 — Ukupno kr. 305.

Croce Rossa.

Per onorare la memoria della def. Adele Petz: Deutschmann Giuseppe i. r. com. distr. cor. 2, Pietro Calabich i. r. cons. di governo cor. 3, famiglia di Simeone Giadrievich i. r. off. cont. luogot. cor. 2, Bertolini Alberto i. r. cons. sup. luog. cor. 2, famiglia Drabek cor. 2.

Per onorare la memoria del def. Pietro Wranitzky: Calabich Pietro i. r. cons. di governo cor. 3, famiglia di Simeone Giadrievich i. r. off. cont. luog. cor. 2, Bertolini Alberto i. r. cons. sup. cont. luog. cor. 2.

IX. iskaz milodara, koji su stigli dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida.

Prof. Stj. Ratković, na poč. usp. pok. N. Katalinić, kr. 5. — Sakupile: pučka škola, Ercegnovi kr. 3'24 — Osobljava kr. 1'50 — ženska Split kr. 19'89 — ženska gragi. Split 52'20 — ženska pučka Velivaroš (Split) 14'68 — Pučka Dol na Braču 4 — ref. real. gimnazija Šibenik 53'88 — ženska pučka Zlarin 12'39 — Pučka Podi 3'72 — Solin 5'16 — muška Stari 12 — Pučka Lovreć 16'50 — Veliraj 9'20 — Ist 5 — Hrv. gimnazija Zadar 92'16 — Pučka Kali 9'70 — Studenci 2'26 — Realka Split 68'18 — Pučka Božava 4'96 — Nautika Dubrovnik 63 — Pučka Kukuljica 7'97 — Muška Pag 23'42 — Pučka Kraj-Podgora 3'40 — Pučka Rab 14'79 — Filipjakov 2'14 — Proložac 3'69 — Pučka s tal. nast. jez. Zadar 10'08 — Pučka Gornji Humac 2'12 — ženska Pučišće 19'78 — Postire 3'44 — muška Zlarin 4 — Pučka Potomje 3'69 — Komolac 2'16 — Kuna 2'70 — Sv. Nedjelja 6'20 — Brda 2 — (Močići 3'20 — ženska Hvar 4'24 — Ist 5'18 — Milna 6'42 — Pučka Nerežišće 8'40 — ženska Jelsa 2'40 — Hvar 5 — muška Murter 4'57 — ženska Novi kod Trogira 10 — muška gragi. Korčula 6'24 — Pučka Lastovo 10 — Svirče 6'66 — ženska Makarska 4 — pučka Tučepi 3'60 — Vrbanj 3'60 — muška Komiža 6 — Pučka Pitve 11'50 — Pokriivenik 8'50 — Baošić 6'72 — Din 4'28 — Janjina 4

Gimnazija s tal. nast. jez. Zadar 38'60 — Pučka Bjrbinj 38'42 — Pašman 3'69 — Osobljava 1'40 — Županjeselo 1'20 — Pijavičino 4'55 — Velobrd 1 — ženska Sutivan 3'95 — muška Sutivan 3 — pučka Pođabje 5 — Kambelovac 5'42 — Grabovac 7 — ženska Lučac 10'66 — pučka Brgat 11'74 — Bačina 3'15 — Proložac 2'04 — Gdinj 1'20 — Smokvica 7'02 — Blaca 2'50 — Žrnova 4'25 — Pupnat 2'02 — Koločep 7'30 — ženska Supetar 2'40 — pučka Humac donji 1'60 — Gragjanska Hvar 3'14 — Pučka Vrisnik 17'50 — Bobovišće 4 — Ložišće 4 — ženska Blato 20'54 — pučka Čista 10 — Bačina 2'50 — Igrane 98'45 — Rogoznica-Lokva 15'04 — Ist 3'14 — muška Milna 9'40 — ženska Ercegnovi 15'04 — pučka Lastovo 7'29 — Otok 5'58 — Rogoznica-Lokva 4 — Kaštel Lukšić 6'63 — Kučišće 1.24 — Split 32 — Poljica (Imotska) 2 — Račišće 2 — ženska gragi. Split 44 — ženska pučka Imotski 9'06 — realka Split 62'88 — pučka Brusje 4 — Vrlika 16'40 — ženska hrvatska Zadar 21'13 — pučka Komin 5'92 — muška Sinj 16 — pučka Glavice 14'23 — Lumbača 3'08 — ženska Korčula 3 — Velivaroš (Split) 17'70 — Sinj 17 — pučka Trpanj 5'42 — muška Pučišće 5'70 — pučka Svib 3 — Mlini kod Dubrovnika 6 — Voštarica (Zadar) 6'12 — Dusina 58'46 — ženska Makarska 10 — pučka Dračevica 6 — Klis-Varoš 56 — Bačina 3'80 — Pučišće 16'38 — Selca 8'40 — pučka Bajagić 3 — Marija (Marović Pođabje 7 — Općina Vis dar 500 — Tepša Ante p. Ilije Benkovac 27 — Natporučnik E. Kasparowics na poč. usp. pok. N. Katalinić 2.

Mjesto čestitacija o Božiću i novoj godini: Presvij. i preosveš. Episkop D. Branković kr. 25 — Don N. Sirotković, Vrsi kr. 3 — Don J. Marušić, Kostanje kr. 10 — O. Mate Kardun, provicijal, Šibenik kr. 25 — Don J. Dorotić, Postire kr. 5 — Don Vicko Bojanić, Vrisnik kr. 10 — Gragi. savjetnik, Stj. Nazor, Ložišće kr. 5 — Don Ivo Milić, Murvica kr. 10 — Don A. kanonik (Milošević, Kotor kr. 5 — Joso vit. Kulišić, Vrlika kr. 5 — Baždarski viši nadzornik J. Mialjević kr. 5 — Dujam Šegvić, Preko kr. 10 — Don A. Mandić, Vinjerac kr. 10 — Jere Čačija, Zastrog kr. 4 — Don Frane Soša, Turanj kr. 6 — Škol. upravitelj Vj. Rađica, Split kr. 33 — Mgr. A. Bačić, Velaluka kr. 10.

Sakupile: pučka škola Topla 10 — Smokovljani 3'50 — muška Vis 16'60 — pučka Gruša 10'84 — Slivno 1'70 — ženska Komiža 14 — pučka Metković 16'22 — Baškovoda 10 — Nisko 3 — trgov. škola Split 30 — muška gragi. Makarska 10 — pučka Risan 18 — priv. ženska gragi. Korčula 9'44 — Gimnazija Split 87'04 — priv. žen. gragi. Dubrovnik 80 — priv. djev. škola Makarska 16 — pučka Župa 2 — hrv. gimnazija Zadar 96'37.

(Slijedi.)

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Dijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 11. februara 1917. do 17. februara 1917.

Bolest	Dol. kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
„	Kotor	Kotor	2	—
„	Split	Trogir	1	—
Srdobolja	Metković	Metković	1	—
„	Šibenik	Šibenik	2*	—
Crijevari tif	Split	Kaštelnovi	1	1

* Odnose se na vojničke osobe.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 8. Službeno se javlja: «8. marta 1917.» Istočno bojište: U Bukovini ruski zagoni propadoše. Južno od Brzezanyja odbijen je ruski nenadni napad.

Talijanski bojište:

Jaki snjegovi sprečavaju uopće borbeno djelovanje i prekinuše i bojeve sjeverno od doline S. Pellegrina. U noći započeo iznova minska vatra protiv naše pozicije na Costa Bella.

Dokušaji Talijanaca da napadnu ustaviše se u našoj zapornoj vatri. Neprijateljski nenadni napad na Col Bricon odbijen je ručnim granatama. Danas izjutra neprijatelj izvede pred Monte Siefom veliko lagumanje, ali naše pozicije ostadoše netaknute.

Jugo-istočno bojište:

Nema ništa da se javi. Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izveštaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 6. U večer 5 marča: Na zapadu poradi snijega a na istoku poradi čiče zime, nije osobitih događaja.

BERLIN, 6. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan 6. marta 1917.

Zapadno bojište:

Na desnoj obali Somme Englezi napadoše iznova poslije ubrzane vatre, istočno od Bouchavesnesa; ali bijahu odbijeni. Drugi njihov napad osujeti naša razorna vatra. Na ostalim odsječcima fronte većim dijelom neznaatna borbeno djelovanje.

Istočno bojište:

Ruski noćni napad južno od Brzezanyja propade. U južnom dijelu Sumovitih Karpatu uzbi- jeni su na istočnim padinama Kelemenske planine napadi više ruskih satnija.

Maćedonska fronta:

Izmegju Ohridskog i Drjespenskog jezera za- robljena je francuska poljska straža.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 7. Wolff-Bureau, 6 marča u večer: Osim okršaja na pretpolju u području Ancre, nije se ništa osobito zblilo.

Ukinuta kazna privezivanja.

BEČ, 5. «Militär-Verordnungsblatt» javlja: Ce- sar je ukinuo kaznu privezivanja.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

ROTTERDAM, 5. Potopljeni su: engleski pa- robrodi «Huntrom» od 7400 tona, «Clan Fargubar» od 5858 tona, «Jolo» od 4000 i «Langhurst» od 3053 tona; francuski parobrod «Eloru», bark «La- mentine», lagja «La Bogoune», 11 francuskih ri- barskih kutera i 2 ribarska parobroda.

LONDON, 5. Admiralstvo javlja: da je dana 1 marča engleski razbijač propao u Sjevernom Moru sa svom posadom; po svoj prilici biće da je udario o minu.

ZÜRICH, 5. «Neue Züricher Zeitung» javlja iz Haaga: U februaru podmornice su potopile kako se računa, najmanje 700.000 tona brodske sadržine.

Posljedice pooštrenog podmorničkog rata u Francuskoj.

AMSTERDAM, 6. Upravitelj arsenala u Cher- bourgu javlja pariškim novinama, da, otkad se pooštrio podmornički rat, samo su četiri parobroda s ratnim materijalom prispjela iz prekomorskih zemalja u francuske luke. U ovom času nema takih parobroda koji bi bili na putu u Francusku.

Prelom izmegju Amerike i Njemačke.

Inauguralna adresa Wilsona.

WASHINGTON, 6. Agencija Reuter. U inau- guralnoj adresi Wilson kaže: Nije bilo moguće stajati ravnodušno i neovisno prema ratu. Dane- sena nam je na moru velika nepravica; mi se moradosmo naoružati, da prodremo s našim za- htjevom na stanovitju najnižu mjeru prava i slo- bodu u trgovanju. Mi stojimo tvrdo u naoružanoj neutralnosti, jer regbi da na drugi način ne mo- žemo izraziti ono, što postojano tražimo. Može se čak i to desiti, da nas prilike sklone na aktivnu obranu naših prava i na jedno neposredno učes- tvovanje u velikoj borbi. Mi ne želimo da se ode natrag. Radi se o našoj sudbini kao narodu. — Wilson zatim navodi poznate zahtjeve upogled stalnosti svjetskog mira, prava jednakosti narodā u svim pravnim pitanjima, slobode na moru za sve narode, ograničavanje naoružanja na unutraš- nji red i domaće sigurnosti.

Protiv opstrukcije u američkom Senatu.

WASHINGTON, 5. (Reuter). Senat je sazvan za sutra prije podne. Na jednoj tački dnevnoga reda biće uvršćenje nove tačke poslovnika, po kojoj će se rasprave moć zatvarati.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 5. Izveštaj generalnog štaba, 4. marča:

Maćedonska fronta: U okolini Bitolja i na Moglenici orijetka ar- tiljerijska i minometalačka vatra. U vardarskoj do- lini slaba artiljerijska paljba i živahna djelatnost letjelica. Na donjoj Strumi neko vrijeme artiljerijska vatra i patrolski okršaji.

Rumunjska fronta:

Na istoku i zapadu od Tulce pješadijska i mitalješka vatra izmegju straža. Kod Mahmudije odjeljak ruske pješadije pokušao da se po ledu pri- makne našim stražama, ali ga raspršismo i vatrom protjeramos.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 5. Glavni stan javlja:

Dvije neprijateljske konjičke pukovnije poku- šale su iz Hamadana da napadnu na naše pozicije, ali ih je topovska vatra uzbila. Na ostalim fron- tama nikakve promjene.

Konferencija ententinih vlasti.

BEČ, 6. Petrogradska agencija javlja: Sa- veznička konferencija, koja je nedavno dokončala svoj rad, iznova je pokazala sve to tjesniji spora- zum saveznika, dokazala je, da su nepokolebivo vjerni zajedničkoj stvari. Konferencija je pronašla praktični način, kako će se vojeni, politički, obrt- nički, gospodarski i finansijski skupni rad to užim učiniti. Ona je radila na tome, da se jedinstvenost u vogjenju rata krepko poboljša i učvrsti, te je u tu svrhu odredila da pokrene vlastiti organ. Ovako će petrogradska konferencija biti prinijela na svim frontama, zatvarajući neprijatelja, pri- premanja za što je moguće povoljnije uvjete za borbu i brže će pospješiti čas pobjede.

Kineska vlada i odnosi s Njemačkom.

LONDON, 6. Novine pišu iz New-Yorka: Do brzajavu iz Pekina, kabinet se jednoglasice izra- zio za to, da se prekinu odnosi sa Njemačkom. To predsjednik nije odobrio, jer da jedino njemu pri- pada po ustavu to pravo. Ministar se predsjednik povukao; ostali će ministri valda i oni odstupiti. Agencija Reuter javlja: Ostavka se kabineta po svoj prilici neće primiti. U držanju Kine na- prema Njemačkoj nije se ništa izmijenilo.

Wolff Bureau izvješćuje da o tome nema službenih vijesti, ni na ministarstvu izvanjskih po- sala ni na kineškom poklisarstvu.

Rusi zauzeli Hamadan.

TEHERAN, 5. Petrogradska agencija: Rusi su zauzeli Hamadan pa su u potjeri za neprijateljem koji uzmiče.

Telegrami della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 6. Si annuncia ufficialmente:

«6 marzo 1917.

Teatro della guerra orientale:

Dunte russe in Bucovina fallirono. A sud di Brzezany venne ribattuto un attacco notturno russo di sorpresa.

Teatro della guerra italiano:

Forti precipitazioni impedirono in generale l'attività combattiva; interruppero anche i combati- menti a nord della valle di San Pellegrino. Du- rante la notte si pronunciò nuovamente un fuoco di mine contro la nostra posizione di Costabella. Tentativi d'attacco italiani si arrestarono sotto il nostro fuoco di sbarramento. Un attacco nemico di sorpresa sul Col Bricon fu respinto con granate a mano. Questa mattina l'avversario effettuò di- nanzi al monte Sief una grande esplosione di mine. Le nostre posizioni però rimasero illese.

Teatro della guerra sud-orientale.

Nulla da segnalare.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 6. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 6 marzo 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Sulla riva destra della Somme gli Inglesi, dopo un fuoco a stamburate, attaccarono nuova- mente ad est di Bouchavesnes; furono però respinti. Un ulteriore attacco venne mandato a vuoto dal nostro fuoco sterminatore. Negli altri settori del fronte attività combattiva per lo più scarsa.

Teatro della guerra orientale.

Un attacco notturno russo a sud di Brzezany fallì. Nella parte meridionale dei Carpați boscosi, sulle pendici orientali del monte Kelemen, vennero respinti gli attacchi di parecchie compagnie russe.

Fronte Macedone.

Fra il lago di Ochrida e quello di Drespa fu fatta prigioniera la guardia di campo francese.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

L'indirizzo inaugurale di Wilson.

WASHINGTON, 6. (Reuter). Nell'indirizzo inaugurale Wilson dice: Era impossibile, di fronte alla guerra, stare indifferenti o indipendenti. Ci è stata recata una grande ingiustizia sui mari. Noi dovevamo armarci per riuscire nel nostro intento di assicurarci un certo minimo di diritto e di li- bertà di commercio. Stiamo saldi nella nostra neutralità armata, perché sembra che in nessun altro modo possiamo dare espressione a quello in cui insistiamo. Può anche avvenire che le circo- stanze ci inducano ad una difesa attiva dei nostri diritti e ad una più immediata partecipazione alla grande lotta. Noi non desideriamo né fare con- quiste, né conseguire vantaggi. Noi non possiamo retrocedere. Sono in giuoco le nostre sorti come nazione.

Wilson espone quindi i noti postulati circa la stabilità della pace mondiale: eguaglianza effet- tiva dei popoli in tutte le quistioni di diritto, li- bertà dei mari per tutti i popoli, gli armamenti limitati ai bisogni d'ordine interno delle popola- zioni e della sicurezza domestica.

Contro l'ostruzione al senato americano.

WASHINGTON, 5. (Reuter). Il senato è con- vocato per domani mattina. All'ordine del giorno sta l'introduzione di un nuovo pinto nel rego- lamento interno, che renderà possibile la chiusura della discussione.

Il governo cinese per la rottura delle relazioni con la Germania.

LONDRA, 6. I giornali hanno da Nuova York: Secondo un dispaccio da Dechino, il gabinetto si sarebbe pronunciato all'unanimità per la rottura delle relazioni con la Germania. Il presidente non approvò tale risoluzione, dichiarando che giusta la costituzione, compete a lui soltanto questo diritto. Il primo ministro ha dato le sue dimissioni. Gli altri faranno probabilmente altrettanto.

La Reuter reca che le dimissioni probabil- mente non verranno accolte. Nel contegno della Cina di fronte alla Germania nulla s'è mutato.

Il Wolff-Bureau riferisce, che né al ministero degli esteri né alla legazione cinese sono perve- nute in argomento notizie ufficiali.

Le conseguenze della guerra ad oltranza coi sottomarini.

AMSTERDAM, 6. Il direttore dell'arsenale di Cherbourg comunicò ai giornali di Parigi che, dal principio della guerra ad oltranza coi sottomarini, approdarono dai paesi transoceanici nei porti fran- cesi soltanto 4 piroscafi con materiale di guerra. Attualmente non trovansi in viaggio per la Francia alcun piroscalo con materiale di guerra.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

ZAHVALA.

Svima onima, koji su prigodom bolovanja, smrti i sprovođa mog neprezaljenog supruga, učiteljja

Josipa Kerete

učestvovali, te nastojali da, bilo na koji način, počaste uspomenu milog pokojnika, a meni i mojoj obitelji bol ublaže, nek se udoštoje primiti izraz moje naj- dublje harnosti.

Lucija ud. Kereta učiteljica.

RINGRAZIAMENTO.

Colpite da lutto profondo per la perdita del nostro amatissimo

Pietro Wranitzky

esprimiamo vive grazie a tutte quelle gentili persone che in qualsiasi maniera cercarono di lenire il nostro dolore. Particolari ringraziamenti vadano al R. P. Giuseppe Carvin, al chiarissimo Dr. Eugenio Rolli e alla spelt. famiglia Klemenčić.

Le famiglie Wranitzky, Perich e Tripalo.

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Uredu «Objavitelja Dalmatinskoga» u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvisatore Dalmato» in Zara.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%, Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

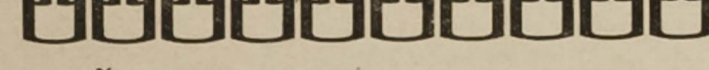
Častim se izvijestiti cj. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Urede, te Općinske opskrbe odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leđa.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisijonalna i Otpremajuća Poslovnica

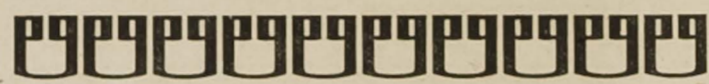
Josip Jadronja - Šibenik.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje.

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u ZADRU

Kuhalo i brzovar na petrolej

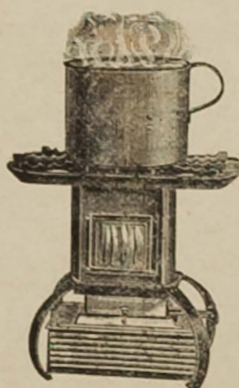
Zejamčena sigurnost!
Zejamčeno prsto od svakog mirisa!

Senzacionalni uspjeh!

Bez čadje!

Bez šuma!

Bez dima!

Bez začepljenja!

Bez predgrijanja sa spiritalom!

❖ Najposobniji i najsavršeniji brzovar sadašnjosti! ❖

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peč za grijanje sobe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:

G. B. TAMINO - ZADAR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zađačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7-80, II. vrste kr. 6-80, «AUSTRIA» kr. 4-20 po kartonu. — Fotografiskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i urede

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disači stroj «Meteor» Kr. 380
takogjer hrv. pismom.

Dečata od gume
i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76x50, Kruna 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

Dotplata od gume samo za trgovce na veliko.

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjžicama

3 3/4 kamata.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Ođprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomijećuje izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, pođa, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Palazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Naruđzbe šalju se tvrdki

MARCELLO PATTIERA -- Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA -- ZADAR.

„BLANKA“

Cijena je...
Kr. 12.—; sam...
Na polugodište...

N.V. Cesa

BEČ, 7. Cesarica je...
domova 240.0...
austrijskom s...
l drugi se čla...
načine za tu...
su podigli le...
BUDIM...
te se odveza...
BUDIM...
zahvalom o...
željezničkoj...
više gradsk...
stojnika i sta...
kraljski dvor...
oduševljenih...
u audijencij...
sjednika Tisa...
šnu pripomo...
stvo osobito...
strane da se...
koji više ne...
ratnika, koji...
jedan konzul...
daju zaštitu...
organizuju s...
odnosi.

BEČ, 8. podne depu...
došla da se...
srdačno. Ce...
u večer pov...

Izvjesta...
stana od 7...
Dalmatin...

Poošt

BERLIN je Moru pot...
ukupnih 40...
20 februara...
tona sa tu...
London, da...
za ugljen i...
od Krete, p...
naoružan s...
broda, i gr...
pamukom...
engleski pe...
sa pamukom...
bruara nao...
slegjenim m...
strojara ost...
BERLIN...
četa «Minos...
zemnom M...
vanju dvaju...
mornica izv...
nika, 2 ma...
su radi uzb...
gjom.

Pri utemel

I ako klanjao Pla...
ođgie s dru...
i Židova. O...
pristaše Ne...
knu progoni...
kojoj bijaše...
raširi na js...
vrope u Šp...
blizu židov...
podnesna č...
se grčki mi...
međovoj na...
lako sлагаš...
bila s njime...
ođoir s vje...
prvih Abas...
arapska na...
mansor po...
ih, da na a...
Za njim se...
mamun i t...
Aristotelov...
filozofijski...
farabi, Avic...